

Bruxelles, 25.11.2013
COM(2013) 833 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Către eliminarea mutilării genitale feminine

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Către eliminarea mutilării genitale feminine

CUPRINS

1.	Introducere	4
2.	Către o mai bună înțelegere a mutilării genitale feminine în UE.....	5
3.	Promovarea schimbărilor sociale durabile pentru a preveni mutilarea genitală feminină.....	6
4.	Sprijinirea statelor membre pentru a urmări cu mai multă eficacitate în justiție pe autorii actelor de mutilare genitală feminină	8
5.	5..... Asigurarea protecției femeilor expuse riscului pe teritoriul UE	9
6.	Promovarea eliminării mutilării genitale feminine în întreaga lume	10
7.	Punere în aplicare, monitorizare și evaluare	12
8.	Concluzie.....	12

1. INTRODUCERE

În fiecare an, calitatea vieții a milioane de femei și fete din întreaga lume scade drastic din cauza mutilării genitale. Procedura implică îndepărtarea parțială sau totală a organelor genitale feminine externe sau cauzarea unei alte leziuni organelor genitale feminine din motive nemedicale¹. Mii de femei și fete care trăiesc în Europa au suferit astfel de mutilări sau sunt expuse riscului de a fi supuse acestei practici.

Mutilarea genitală feminină este recunoscută la nivel internațional ca fiind o încălcare a drepturilor fundamentale ale femeilor și o formă de abuz asupra copiilor. Ca și alte forme de violență bazată pe gen, „aceasta constituie o încălcare a dreptului fundamental la viață, la libertate, la siguranță, la demnitate, la egalitate între femei și bărbați, la nediscriminare, precum și la integritate fizică și emoțională”². De asemenea, mutilarea genitală feminină încalcă drepturile copilului, astfel cum sunt definite în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului.

În întreaga lume se solicită cu tot mai multă fermitate încetarea mutilării genitale feminine. Sub conducerea Grupului african și cu sprijinul ferm al UE, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) a adoptat, în 2012, o rezoluție de referință, intitulată „Intensificarea eforturilor mondiale pentru eliminarea mutilării genitale feminine”³. O declarație subsecventă a Grupului african, adoptată în iunie 2013 în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului și susținută de statele membre ale UE, se concentrează asupra provocărilor cărora trebuie să le facă față comunitatea internațională pentru realizarea obiectivului privind toleranța zero față de mutilarea genitală feminină. În plus, în cadrul monitorizării Convenției ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante se acordă o atenție specială mutilării genitale feminine.

Drepturile fundamentale și egalitatea de gen sunt valori fundamentale ale Uniunii Europene. UE s-a angajat de mulți ani în eliminarea violenței bazate pe gen și a violenței împotriva copiilor, astfel cum se prevede în „Strategia pentru egalitatea între femei și bărbați”⁴, în Directiva privind drepturile victimelor⁵ și în Agenda UE pentru drepturile copilului⁶.

Prezenta comunicare a Comisiei privind mutilarea genitală feminină se bazează pe activitatea desfășurată de UE de-a lungul mai multor ani și pe un raport al Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (*European Institute for Gender Equality - EIGE*)⁷. De asemenea, prezenta comunicare valorifică propunerile formulate în cadrul unei mese rotunde la nivel înalt privind mutilarea genitală feminină⁸, contribuțiile furnizate de societatea civilă, de organizațiile internaționale, de cadrele universitare și de organisme de promovare

¹ Astfel cum a fost definită de Organizația Mondială a Sănătății (OMS).

² Concluziile Consiliului privind combaterea violenței împotriva femeilor și oferirea de servicii de sprijin pentru victimele violenței domestice, adoptate la 6 decembrie 2012.

³ Rezoluția 67/146 a Adunării Generale a ONU, adoptată la 20 decembrie 2012.

⁴ COM(2010) 491 final.

⁵ Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității.

⁶ COM(2011) 60 final.

⁷ EIGE 2013, „Mutilarea genitală feminină în Uniunea Europeană și în Croația” (*Female genital mutilation in the European Union and Croatia*).

⁸ Personalități din întreaga lume care militează împotriva mutilării genitale feminine au fost invitate să participe la o masă rotundă, organizată la data de 6 martie 2013, pentru a oferi informații și consiliere.

a egalității în cadrul unei consultări publice⁹ și un aviz scris emis de Comitetul consultativ al UE pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați¹⁰. Prezenta comunicare se referă atât la politici interne, cât și la politici externe și dezvoltă o abordare holistică și integrată, care pune în mod special accentul pe prevenire.

2. CĂTRE O MAI BUNĂ ÎNȚELEGERE A MUTILĂRII GENITALE FEMININE ÎN UE

Conform UNICEF¹¹, peste **125 de milioane de femei din întreaga lume** suferă în prezent consecințele mutilării lor genitale. Această practică este cel mai des întâlnită în regiunile vestice, estice și nord-estice ale Africii, în unele țări din Asia și din Orientul Mijlociu și, la nivel mondial, în rândul anumitor migranți din aceste regiuni. În UE, cifra de **500 000 de victime** este menționată în mod frecvent¹².

Este **difficil să se estimeze numărul fetelor expuse acestui risc**. Fetele care au migrat dintr-o țară în care se practică mutilarea genitală feminină sau care au un părinte originar ori ambii părinți originari dintr-o astfel de țară pot fi considerate ca fiind expuse acestui risc¹³. Cu toate acestea, o evaluare precisă a determinantilor de risc ar trebui să țină seama și de alți factori, cum ar fi modificări ale comportamentului sau ale credințelor părinților survenite după ce a avut loc migrația.

Prevalența mutilării genitale feminine în statele membre ale UE¹⁴

Țară	Anul publicării	Numărul de femei mutilate genital	Numărul de fete expuse riscului mutilării genitale	Numărul de acțiuni penale ¹⁵
Belgia	2011	6 260	1 975	
Danemarca		Nu există date		1
Germania	2007	19 000	4 000	
Irlanda	2011	3 170	Nu există date	
Spania		Nu există date		6
Franța	2007	61 000	Nu există date	29
Italia	2009	35 000	1 000	2
Ungaria	2012	170 – 350	Nu există date	

⁹ Rezultatele consultării sunt disponibile la următoarea adresă: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/gender-equality/opinion/130306_en.htm.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/other-institutions/advisory-committee>.

¹¹ UNICEF, „Mutilarea/excizarea genitală feminină: prezentare statistică și analiză a dinamicii schimbării” (*Female Genital Mutilation/Cutting: A Statistical Overview and Exploration of the Dynamics of Change*), New York, 2013.

¹² Rezoluția Parlamentului European referitoare la încetarea mutilării genitale feminine din data de 14.6.2012 [2012/2684 (RSP)]. Trebuie reținut faptul că nu toate țările dispun de estimări și că aceste estimări nu sunt în mod necesar comparabile.

¹³ EIGE, „Mutilarea genitală feminină în Uniunea Europeană și în Croația” (*Female genital mutilation in the European Union and Croatia*).

¹⁴ Sursă: EIGE 2013, cu excepția Țărilor de Jos: Exterkate2013 — „Mutilarea genitală feminină în Țările de Jos. Prevalență, incidență și determinanți” (*Female Genital Mutilation in the Netherlands. Prevalence, incidence and determinants*). Pharos — Centrul de expertiză privind sănătatea migranților și a refugiaților.

¹⁵ Acțiuni penale, inclusiv condamnări, înregistrate până în ianuarie 2012.

Țările de Jos	2013	29 210	40 – 50/an	1
Suedia		Nu există date		2
Regatul Unit	2007	65 790	30 000	

De asemenea, există insuficiente elemente de probă cu privire la circumstanțele în care se efectuează mutilarea genitală a fetelor care trăiesc în UE. La sfârșitul anilor '70 și la începutul anilor '80, o serie de cazuri aduse în fața justiției în Franța¹⁶ au furnizat elemente de probă cu privire la mutilările genitale feminine efectuate pe teritoriul francez. Este posibil ca, ulterior, hotărârile de condamnare a părinților și a excizorilor¹⁷ să fi determinat familiile să își supună fetele acestei practici în țările lor de origine sau în state membre ale UE în care legislația sau controlul respectării legislației prezintă deficiențe. Cele mai recente acțiuni în justiție din UE se referă la mutilări efectuate atât în străinătate (cauze din Italia, Spania, Danemarca și Suedia), cât și în UE (cauze din Spania, Franța).

Obiectiv:

O mai bună înțelegere a mutilării genitale feminine în UE.

Acțiuni:

Comisia Europeană:

- va solicita Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați să elaboreze o metodologie comună și indicatori care să măsoare prevalența mutilării genitale feminine, pentru a estima numărul de femei și fete expuse riscului mutilării genitale și numărul de femei mutilate genital din UE;
- va evalua în ce măsură este posibil să se efectueze un sondaj, precum și o cercetare cantitativă și calitativă privind mutilarea genitală feminină;
- va încuraja statele membre să elaboreze indicatori specifici privind mutilarea genitală feminină în cadrul acțiunilor întreprinse de UE ca urmare a adoptării Platformei de acțiune a ONU de la Beijing;

3. PROMOVAREA SCHIMBĂRILOR SOCIALE DURABILE PENTRU A PREVENI MUTILAREA GENITALĂ FEMININĂ

3.1. Promovarea schimbărilor sociale durabile pentru a preveni mutilarea genitală feminină

Mutilarea genitală feminină este o normă socială puternic înrădăcinată, care generează presiuni asupra familiilor să se conformeze așteptărilor comunității. Aceasta are legătură cu exercitarea controlului social asupra sexualității femeilor, precum și cu o gamă largă de convingeri și temeri. În pofida gravelor consecințe pe termen scurt și lung, de natură fizică și psihologică, ale mutilării genitale feminine, aceasta este adesea practică întrucât se crede că aduce beneficii fetelor. În contextul migrației, aceasta ar putea fi, de asemenea, o modalitate de a ține legătura cu țara de origine și de a păstra identitatea culturală. Mutilarea genitală feminină este o problemă intimă, care constituie încă adesea un subiect tabu în rândul comunităților afectate. Din acest motiv, este esențial să se țină cont de aspectele sale complexe.

¹⁶ EIGE 2012 — „Studiu de analiză a situației curente și a tendințelor mutilării genitale feminine: rapoarte de țară” (*Study to map the current situation and trends of FGM: country reports*).

¹⁷ Persoana (în general, o femeie) care efectuează mutilarea genitală feminină.

Cadrul legislativ și controlul respectării legislației sunt necesare, dar nu suficiente pentru a se asigura renunțarea la practica mutilării genitale feminine. **Este necesar să se producă schimbări în ceea ce privește atitudinile și credințele în comunitățile în care există această practică.** Rezultatele mai multor proiecte finanțate de programele Daphne¹⁸ ale UE demonstrează că măsurile punctuale de sensibilizare trebuie să fie elaborate cu participarea membrilor comunităților afectate și în cadrul acestor comunități. La aceste acțiuni trebuie să participe atât bărbați, cât și femei, lideri religioși și lideri ai comunității, personalități respectate și influente din diferite comunități, victime care doresc să discute, tineri și bătrâni. Măsurile trebuie să se bazeze pe opoziția care există în prezent în rândul populației afectate față de mutilarea genitală feminină și pe stabilirea de legături între UE și țările de origine.

Un raport recent¹⁹ arată că există o prevalență mai ridicată a mutilării genitale feminine în familiile sărace sau în care părinții au un nivel scăzut de educație. Prin urmare, **autonomizarea femeilor**, care să le permită să ia decizii în cunoștință de cauză, pentru ele și pentru copiii lor, constituie un aspect esențial atunci când se pun în aplicare măsuri menite să contribuie la renunțarea la această practică.

3.2. Dezvoltarea cooperării multidisciplinare

Se pare că mii de fete care trăiesc în UE ar putea să fie expuse riscului de a fi mutilate genital. O gamă largă de profesii intră în contact cu acestea, în special în domeniile sănătății, educației, protecției copilului, serviciilor sociale, sistemului judiciar, imigrației și azilului. Pentru ca acestea să ofere o protecție adecvată și un sprijin corespunzător, **este necesar să existe o cooperare multidisciplinară bazată pe o cunoaștere temeinică a mutilării genitale feminine.** În funcție de rolul și de responsabilitatea fiecăruia, practicienii ar trebui să fie în măsură să identifice fetele expuse riscului de a fi mutilate genital și femeile care au fost supuse mutilării genitale și să informeze autoritățile competente pentru a se mobiliza mecanismele corespunzătoare de protecție și de sprijin. Pentru ca acest lucru să fie posibil, subiectele privind violența bazată pe gen, inclusiv mutilarea genitală feminină, trebuie să facă parte din programele educaționale ale tuturor profesiilor care ar putea să intre în contact cu membri ai comunităților afectate. Este necesar să se elaboreze materiale educaționale și cursuri de formare, să se asigure sprijinul ONG-urilor care abordează această problemă și să se instituie protocoale multisectoriale eficiente. Orientările clare privind secretul profesional și condițiile aferente divulgării au un rol esențial.

Mutilările genitale feminine efectuate de practicieni din domeniul sănătății reprezintă un motiv de îngrijorare tot mai important în întreaga lume. Unele ONG-uri au ridicat, de asemenea, problema femeilor care sunt reinfibulate²⁰ în spital după ce au născut, la cererea lor sau a familiei lor, în pofida faptului că această practică este interzisă în UE de legislațiile naționale.

În plus, **multe femei care au supraviețuit mutilării genitale pot, de asemenea, să fie supuse unor alte forme de violență**, cum ar fi căsătoriile timpurii, căsătoriile între copii sau

¹⁸ Decizia nr. 779/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2007 de instituire, pentru perioada 2007-2013, a unui program special de prevenire și combatere a violenței împotriva copiilor, a tinerilor și a femeilor, precum și de protecție a victimelor și a grupurilor expuse riscurilor (programul Daphne III), ca parte a Programului general „Drepturile fundamentale și justiția”. A se vedea, de asemenea, <http://ec.europa.eu/justice/grants/programmes/daphne/> UNICEF 2013.

¹⁹
²⁰ Conform OMS, infibulația este îngustarea orificiului vaginal prin crearea unei suprafețe acoperitoare, care este formată prin tăierea și re poziționarea labiilor interne sau externe, cu sau fără excizia clitorisului. Orificiul vaginal trebuie să fie redeschis pentru întreținerea de relații sexuale și pentru naștere, o procedură cunoscută sub denumire de „defibulație”. În unele cazuri, aceasta este urmată de reinfibulație.

căsătoriile forțate sau violența domestică. Ca migrante, uneori dependente de soții lor, de tații lor sau de familia lor extinsă, acestea pot fi în mod special vulnerabile. Statele membre sunt încurajate să faciliteze accesul corespunzător al acestora la prestații și la servicii de protecție socială, dacă este cazul, precum și la oportunități educaționale.

Majoritatea celor care au supraviețuit mutilării genitale feminine au nevoie de ajutor pentru a face față consecințelor pe termen scurt și lung ale acestei proceduri. Nevoile lor variază în funcție de vârstă sau de situația în care se află. Acordarea unui sprijin corespunzător ar contribui la creșterea gradului lor de sensibilizare cu privire la consecințele negative pentru sănătate ale acestei practici. Unele state membre (cum ar fi Belgia, Franța, Italia, Suedia sau Regatul Unit²¹) au înființat centre medicale specializate în îngrijirea victimelor mutilării genitale feminine, care oferă, mai ales, servicii ginecologice, în special pentru femeile însărcinate. Cu toate acestea, se pare că nu există suficiente servicii cu o abordare holistică, care să includă, de exemplu, acordarea unui sprijin psihologic, psihosexual sau posttraumatic.

Statele membre sunt încurajate să crească gradul de sensibilizare a cadrelor medicale cu privire la mutilarea genitală feminină (identificare, prevenire, tratament, asistență medicală corespunzătoare în timpul sarcinii și la naștere), inclusiv monitorizarea stării de sănătate a copiilor. Statele membre sunt încurajate să prezinte rapoarte corespunzătoare privind mutilarea genitală feminină, în special prin utilizarea pe deplin a Clasificării Internaționale a Bolilor, elaborată de OMS.

Obiectiv:

Promovarea unor măsuri eficiente de prevenire a acestei practici și de sprijinire a victimelor, inclusiv prin modificarea normelor sociale și prin autonomizarea femeilor.

Acțiuni:

Comisia Europeană:

- va promova elaborarea unor module de formare, a unor ghiduri multisectoriale și a unor protocoale prin intermediul viitorului program „Drepturi, egalitate și cetățenie”. Acestea vor fi destinate profesioniștilor care își desfășoară activitatea în domeniile relevante și vor avea drept obiectiv prevenirea mutilării genitale feminine și sprijinirea victimelor;
- va încuraja statele membre să își consolideze sistemele de protecție a copilului prin asigurarea unei mai bune coordonări și cooperări între servicii pentru ca acestea să devină mai integrate și mai bine pregătite să facă față unor cazuri confirmate de abuz asupra copiilor sau a unor cazuri în care copii sunt expuși riscului de a fi abuzați, inclusiv de a deveni victime ale mutilării genitale feminine;
- va utiliza pe deplin noul program al UE „Drepturi, egalitate și cetățenie”²², ca o continuare a Programului Daphne al UE, pentru a finanța activitățile elaborate de ONG-uri care au obiectivul de a preveni violența împotriva femeilor și a copiilor, precum și de a-i informa pe copii cu privire la drepturile lor și de a promova respectarea dreptului copiilor de a fi ascultați;
- va utiliza pe deplin Programul Erasmus + și alte instrumente europene de finanțare, ca o continuare a programelor „Învățare pe tot parcursul vieții” și „Tineretul în acțiune”, pentru a finanța, după caz, acțiuni de sensibilizare și de modificare a atitudinilor (în special ale părinților), la care să participe profesori, educatori, familii

²¹ EIGE 2013.

²² COM(2011) 758 final.

și comunități. Activitățile pot avea ca obiectiv autonomizarea tinerelor femei migrante, îmbunătățirea formării profesorilor și a altor profesioniști care pot să intre în contact cu membrii comunităților afectate și prevenirea violenței împotriva femeilor;

- va promova, în cadrul viitorului Fond pentru azil și migrație, acțiuni menite să autonomizeze femeile și fetele migrante și să consolideze integrarea acestora în societățile-gazdă;
- va include violența bazată pe gen, inclusiv mutilarea genitală feminină, în orice activitate viitoare referitoare la orientările UE privind sistemele de protecție a copilului;
- va elabora module de formare specifică, inclusiv privind aspecte referitoare la mutilarea genitală feminină, pentru cadrele medicale care lucrează cu migranți.

4. SPRIJINIREA STATELOR MEMBRE PENTRU A URMĂRI CU MAI MULTĂ EFICACITATE ÎN JUSTIȚIE PE AUTORII ACTELOR DE MUTILARE GENITALĂ FEMININĂ

Rezoluția ONU intitulată „Intensificarea eforturilor mondiale pentru eliminarea mutilării genitale feminine”²³ solicită statelor să adopte și să pună în aplicare o legislație de interzicere a mutilării genitale feminine.

Mutilarea genitală feminină constituie o infracțiune în toate statele membre ale UE, fie în temeiul legislației penale generale, fie în temeiul unor dispoziții specifice de drept penal²⁴. **Principiul extraterritorialității** este adesea inclus în actele normative respective, ceea ce permite urmărirea penală a autorilor mutilării genitale feminine în cazul în care aceasta este săvârșită în străinătate, dacă victima și/sau persoana (persoanele) care efectuează sau planifică procedura sunt resortisanți ai țării în care se anchetează infracțiunea.

Cu toate acestea, acțiunile penale având ca obiect mutilări genitale feminine sunt rare, în principal din cauza reticenței victimelor de a depune plângere. De asemenea, lipsesc serviciile cu un nivel suficient de competențe de specialitate și de cunoștințe care să ofere sprijin victimelor care solicită ajutor. Reglementările privind secretul profesional, precum și absența unor mecanisme care să permită îndrumarea în mod corespunzător către serviciile de asistență a fetelor expuse riscului de a fi mutilate genital sau care au fost supuse mutilării genitale împiedică, de asemenea, monitorizarea corespunzătoare a victimelor.

Legislația, urmărirea penală eficace și condamnarea vinovaților (părinți și excizori) par să constituie elemente esențiale pentru a-i descuraja pe părinți să își mutileze genital fiicele și pentru a le ajuta pe acestea să reziste presiunilor exercitate de familiile și de comunitățile lor.

Analizarea legislației naționale și a jurisprudenței relevante poate fi utilă, întrucât acestea oferă indicii cu privire la unele dintre principalele aspecte juridice legate mutilarea genitală feminină. De exemplu, în Spania, s-au pronunțat recent hotărâri de condamnare a unor părinți care și-au mutilat genital fiicele înainte de a migra către Europa. **Interesul superior al copilului** ar trebui, de asemenea, să constituie o preocupare majoră pe întreaga durată a procedurilor penale (de la anchetare, până la pronunțarea hotărârii de condamnare), de exemplu, pentru ca un copil să nu devină victimă de două ori, mai întâi din cauza mutilării genitale feminine și apoi din cauza luării sale din grija părinților.

²³ Rezoluția 67/146 a Adunării Generale a ONU.

²⁴ BE, DK, IE, ES, IT, CY, AT, SE, UK și HR au dispoziții specifice privind mutilarea genitală feminină.

Obiectiv:

Sprijinirea statelor membre în punerea în aplicare a legilor care interzic mutilarea genitală feminină.

Acțiuni:

Comisia Europeană:

- va analiza legislațiile penale și jurisprudența în materie de mutilare genitală feminină și va organiza un schimb de bune practici între statele membre pentru a evalua ce acțiuni la nivelul UE ar aduce valoare adăugată;
- va disemina materialele de formare existente care sunt destinate practicienilor în drept prin intermediul unor platforme corespunzătoare;
- va consolida drepturile victimelor infracțiunilor prevăzute de Directiva privind drepturile victimelor²⁵, în special dreptul de a avea acces la servicii de asistență cu un caracter general și la servicii de asistență specializată.

5. ASIGURAREA PROTECȚIEI FEMEILOR EXPUSE RISCULUI PE TERITORIUL UE

Directiva UE privind standardele minime²⁶ asigură faptul că femeile care au o temere bine fondată de a fi persecutate sau care se confruntă cu riscul de a fi mutilate genital sunt **eligibile pentru a beneficia de protecție internațională**. Aceasta se extinde și la părinții care se tem de persecuții sau sunt supuși unui risc real de a suferi vătămări grave deoarece refuză să consimtă la mutilarea genitală a fiicei lor. „Directiva revizuită privind standardele minime”²⁷ consolidează protecția de care beneficiază persoanele care se tem că vor fi supuse mutilării genitale feminine. Directiva respectivă recunoaște în mod explicit faptul că trebuie să se acorde atenția corespunzătoare aspectelor legate de genul solicitantului, în cazul în care acestea au legătură cu teama de persecuție bine întemeiată a acestuia. Printre aspectele respective se numără identitatea de gen și orientarea sexuală, care pot fi legate de anumite tradiții și cutume legale, ducând, de exemplu, la mutilare genitală.

Datorită reformării Directivei privind **procedurile de azil**²⁸, acestea **iau în considerare aspectele legate de gen**. În special, (i) toți solicitanții de sex feminin vor avea posibilitatea de a avea acces la procedura de azil, de a li se analiza cazul în mod individual și de a beneficia de o protecție eficientă, dacă sunt eligibili; (ii) autoritățile responsabile trebuie să fie pregătite în mod corespunzător pentru a lua în considerare complexitatea cererilor care au legătură cu egalitatea dintre sexe; (iii) solicitanții de sex feminin trebuie să aibă posibilitatea efectivă de a dezvălui autorităților din domeniul azilului experiențele lor personale, într-un mediu sigur și confidențial, și de a beneficia de garanții procedurale esențiale, cum ar fi servicii de interpretare și consiliere juridică; (iv) victimele torturii și ale altor forme grave de violență sexuală, psihică sau psihologică vor avea la dispoziție suficient timp și vor beneficia de sprijin pentru a se pregăti în vederea interviurilor personale și a altor etape importante ale procedurii.

²⁵ Directiva 2012/29/UE.

²⁶ Directiva 2004/83/CE a Consiliului privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate.

²⁷ Directiva 2011/95/UE privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate.

²⁸ Directiva 2013/32/UE privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale.

Directiva reformată privind condițiile de primire pentru solicitanții de azil²⁹ introduce **condiții de primire care iau în considerare aspectele legate de gen**, care se vor aplica, de asemenea, persoanelor care se tem că vor fi supuse mutilării genitale feminine, și anume: (i) nevoile speciale ale tuturor solicitanților vulnerabili de sex feminin vor trebui să fie identificate în timp util; (ii) persoanele care au fost victimele unor acte grave de violență trebuie să aibă acces la servicii de rehabilitare pentru a beneficia de sprijinul psihologic și medical de care au nevoie; și (iii) centrele de cazare trebuie să ia în considerare aspectele legate de gen.

În completarea acestor măsuri legislative, Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO) poate să promoveze cele mai bune practici și o abordare comună asupra aspectelor care au legătură cu dimensiunea de gen, în special în ceea ce privește **formarea personalului din cadrul serviciilor competente în domeniul azilului și informațiile referitoare la țara de origine**.

Fondul european pentru refugiați și viitorul Fond pentru azil și migrație furnizează stimulente financiare statelor membre care, pe bază de voluntariat, acceptă **relocarea** (transferarea) pe teritoriul lor a anumitor categorii de persoane, inclusiv a copiilor și a femeilor care sunt expuși riscului.

Obiectiv:

Garantarea protecției femeilor expuse riscului, în temeiul actualului cadru legislativ al UE în domeniul azilului.

Acțiuni:

Comisia Europeană:

- va monitoriza în continuare transpunerea la timp și punerea corectă în aplicare a cadrului legislativ al UE în domeniul azilului, care garantează protecția femeilor expuse riscului;
- va asigura că instrumentele în materie de formare și informațiile referitoare la țara de origine, elaborate de EASO, conțin o dimensiune de gen, inclusiv trimiteri la mutilarea genitală feminină, dacă este cazul;
- va încuraja în continuare statele membre să utilizeze stimulentele financiare prevăzute de instrumentele legislative în vigoare pentru a crește gardul de sensibilizare a profesioniștilor care lucrează în domeniul azilului;
- va încuraja statele membre să utilizeze în continuare, să înceapă să utilizeze sau să utilizeze în mai mare măsură stimulentele financiare pentru relocarea copiilor și a femeilor care sunt expuși riscului, inclusiv a celor care sunt expuși riscului violenței bazate pe gen.

6. PROMOVAREA ELIMINĂRII MUTILĂRII GENITALE FEMININE ÎN ÎNTREAGA LUME

Timp de mulți ani, UE **a participat în mod activ la cooperarea internațională menită să promoveze eliminarea mutilării genitale feminine**. La nivel mondial, UE a contribuit la elaborarea unor angajamente ferme care să impună tuturor țărilor să interzică mutilarea genitală feminină, să o pedepsească și să ia măsurile necesare pentru a modifica normele sociale care stau la baza acesteia. De exemplu, UE a susținut Rezoluția Adunării Generale a ONU privind eliminarea mutilării genitale feminine³⁰ și s-a alăturat, în 2012, Grupului african

²⁹ Directiva 2013/33/UE de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională.

³⁰ Rezoluția 67/146 a Adunării Generale a ONU.

în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului în scopul de a impulsiona punerea în aplicare a angajamentelor asumate în temeiul rezoluției.

De asemenea, în relațiile sale cu țările terțe și în cadrul forurilor internaționale, Uniunea Europeană promovează **protecția internațională consolidată a femeilor și a fetelor din întreaga lume care sunt expuse riscului de a fi supuse mutilării genitale.**

Acțiunea pe care UE o desfășoară în afara Europei în ceea ce privește mutilarea genitală feminină este susținută de angajamente și de orientări specifice în materie de politică ale UE (Orientările UE privind violența împotriva femeilor, Cadrul strategic și Planul de acțiune ale UE privind drepturile omului și democrația, strategiile de țară în domeniul drepturilor omului, în cadrul cărora se acordă prioritate problemei mutilării genitale feminine în țările în care există această practică). Prevenirea mutilării genitale feminine constituie, de asemenea, o componentă a activității de cooperare desfășurate în cadrul Acordului de la Cotonou, cel mai cuprinzător acord de parteneriat încheiat între UE și 79 de țări din Africa, zona Caraibilor și Pacific. În plus, cauzele profunde ale mutilării genitale feminine sunt abordate prin intermediul sprijinului pe care UE îl acordă, în cadrul unor obiective cu un caracter mai general în materie de dezvoltare, egalității de gen și autonomizării femeilor, în special educației fetelor și a femeilor, drepturilor lor fundamentale și sănătății lor sexuale și reproductive.

În perioada 2006-2012, 17 proiecte de combatere a mutilării genitale feminine în 18 țări au beneficiat de finanțare din partea UE, în valoare de aproximativ 8 milioane EUR, susținând eforturile organizațiilor societății civile și ale guvernelor, precum și ale organizațiilor ONU, în special ale UNICEF.

La nivel general există o tendință pozitivă de renunțare în mod treptat la **mutilarea genitală feminină în cele mai afectate 28 de țări.** Până în prezent, 42 de țări au adoptat legi care condamnă în mod expres mutilarea genitală feminină. Asumarea unor angajamente ferme de către guvernele vizate a avut o importanță crucială în această privință. Organizațiile regionale, în special Uniunea Africană (UA), au avut un rol esențial. Protocolul UA privind drepturile femeilor, ratificat de 33 de țări, prevede necesitatea luării tuturor măsurilor care se impun, legislative și de alt tip, pentru a se eradică mutilarea genitală feminină, inclusiv creșterea gradului de sensibilizare a publicului, interzicerea acestei practici prin măsuri legislative susținute de sancțiuni și acordarea de sprijin victimelor.

UE va lua în continuare măsuri menite să promoveze renunțarea la mutilarea genitală feminină, pe baza bunelor practici atestate cu privire la metodele optime care permit realizarea de progrese. UE va valorifica pașii înainte care au fost făcuți în trecutul mai îndepărtat sau mai recent în ceea ce privește consensul general asupra necesității ca membrii comunității internaționale să acționeze cu mai multă fermitate pentru a se pune capăt mutilării genitale feminine. S-a demonstrat că abordarea problemei mutilării genitale feminine și din perspectiva autonomizării și a educării femeilor și a fetelor, a sănătății lor sexuale și reproductive și a prevenirii căsătoriilor timpurii, a căsătoriilor între copii și a căsătoriilor forțate permite facilitarea renunțării la această practică.

Obiectiv:

Promovarea eliminării mutilării genitale feminine în întreaga lume și consolidarea protecției femeilor expuse acestui risc în țările terțe.

Acțiuni:

Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă:

- vor include problema mutilării genitale feminine în cadrul dialogurilor anuale ale UE cu organizațiile societății civile în țările partenere în care există această practică;
- vor elabora o notă orientativă cu privire la mutilarea genitală feminină adresată șefilor de misiuni ale UE în țările partenere în care există această practică;
- vor integra problema mutilării genitale feminine în cadrul cursurilor de formare în materie de gen și privind drepturile copilului pentru personalul UE care își desfășoară activitatea în delegațiile UE din țările în care există această practică;
- vor sprijini o campanie regională privind eliminarea mutilării genitale feminine;
- vor continua să lucreze în strânsă colaborare cu Uniunea Africană și cu Grupul african în cadrul ONU în ceea ce privește noi inițiative menite să consolideze lupta la nivel mondial împotriva mutilării genitale feminine;
- vor sprijini în continuare acțiunile în favoarea îmbunătățirii legislației naționale privind mutilarea genitală feminină, dacă este cazul;
- vor sprijini în continuare inițiativele în materie de consolidare a capacităților organizațiilor publice și ale organizațiilor societății civile;
- vor aborda în continuare aspectele conexe mutilării genitale feminine în cadrul dialogurilor politice, al dialogurilor cu privire la drepturile omului și al dialogurilor în materie de politică pe care le au cu țările partenere în care există această practică, inclusiv cu țările în care sănătatea constituie un sector prioritar al cooperării;
- vor promova în continuare asigurarea unei protecții internaționale consolidate a femeilor expuse riscului de a fi supuse mutilării genitale în întreaga lume, în cadrul relațiilor lor cu țările terțe și în cadrul forurilor internaționale.

7. PUNERE ÎN APLICARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

În vederea asigurării unor progrese rapide și a îndeplinirii obiectivelor prezentei comunicări, un **grup ad-hoc al Grupului interservicii al Comisiei privind egalitatea de gen** va analiza, va evalua și va monitoriza acțiunile prevăzute de prezenta comunicare și va înainta anual un raport cu privire la măsurile puse în aplicare. La doi ani după adoptarea comunicării, Comisia va evalua măsurile instituite și va lua o decizie cu privire la acțiunile subsecvente.

În plus față de această monitorizare internă, Comisia Europeană se va **consulta** periodic cu **ONG-uri și cu experți care își desfășoară activitatea în acest domeniu**. Într-adevăr, organizațiile neguvernamentale au avut și vor avea în continuare un rol esențial în ceea ce privește asigurarea protecției fetelor expuse riscului, organizarea de cursuri de formare pentru profesioniști, creșterea gradului de sensibilizare în cadrul comunităților afectate, dezvoltarea bazei de cunoștințe, elaborarea de materiale și de bune practici, înscrierea acestei teme pe ordinea de zi a factorilor de decizie și stabilirea de punți de legătură între Europa și țările de origine. Pe întreg teritoriul UE, organizațiile societății civile se confruntă cu provocări comune și au nevoie de oportunități pentru a face schimb de informații și de bune practici, pentru a elabora proiecte și metode, precum și pentru a efectua evaluări *inter pares* ale activității lor.

Obiectiv:

Punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute de comunicare și asigurarea faptului că mutilării genitale feminine i se acordă o atenție susținută.

Acțiuni:

Comisia Europeană:

- va monitoriza punerea în practică în timp util a acțiunilor prevăzute de prezenta comunicare și va face un bilanț în fiecare an, în jurul datei de 6 februarie, Ziua internațională a toleranței 0 față de mutilarea genitală feminină;
- va facilita schimbul de experiență și de bune practici privind mutilarea genitală feminină între ONG-uri și experți;
- va încuraja președințiile Consiliului Uniunii Europene să pună problema mutilării genitale feminine pe ordinea de zi a reuniunilor șefilor medicilor și ai cadrelor medicale din UE;
- va organiza un atelier privind mutilarea genitală feminină în cadrul Forumului european din 2013 privind drepturile copilului;
- va pune problema mutilării genitale feminine pe ordinea de zi a reuniunii grupului informal de experți din statele membre privind drepturile copilului care va fi instituit în 2014.

8. CONCLUZIE

Prin prezenta comunicare privind mutilarea genitală feminină, Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă își reiterează **angajamentul de a combate violența împotriva femeilor și de a elimina mutilarea genitală feminină atât în interiorul, cât și în exteriorul UE**, recunoscând faptul că trebuie să se țină seama de legătura care există între comunitățile afectate din UE și țările de origine ale acestora.

UE va ridica în continuare această problemă și îi va sprijini pe actorii care, de mulți ani, desfășoară o activitate susținută în acest domeniu, în special organizațiile internaționale, statele membre și ONG-urile. UE va continua să elaboreze politici și să pună în aplicare măsuri, ținând seama de faptul că mutilarea genitală feminină are multiple aspecte, care necesită măsuri pluridisciplinare și o strânsă cooperare cu membrii comunităților în care este practică.